

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Alles is van U afkomstig
en wat wij U schenken komt uit Uw hand.*

1 Kronieken 28:14

Alles is van U. Het voedsel dat elke dag op tafel staat, de nieuwe dag die mij geschonken wordt, de zon die opkomt: het komt allemaal bij God vandaan. 'Dankbaarheid', schreef Dietrich Bonhoeffer, 'zoekt achter de gave de gever'. Dankbaar leven betekent in de eerste plaats dat je Gods goedheid herkent in alle dingen die we elke dag weer ontvangen. En dat je dan met een vreugdevol hart leert teruggeven wat aan God toebehoort. Danken betekent ook dat je God groot wilt maken, en dat je zelf kleiner wordt. Hoe meer je dankt, hoe meer ruimte er naar God gaat. Het gebed van koning David in 1 Kronieken 29 laat op een heel mooie manier zien dat dankbaarheid, vreugde en nederigheid bij elkaar horen.

Voordat we gaan kijken naar het gebed van koning David, is het goed om ook even naar 1 Kronieken 28 en 29 te kijken. Net als de boeken Ezra en Nehemia zijn Kronieken I en II in de Perzische periode geschreven. Vanuit een heel eigen perspectief kijkt de Kroniekschrijver naar de geschiedenis van Israël. De hoofdstukken 28 en 29 van 1 Kronieken beschrijven hoe het koningschap van David op z'n einde loopt. In hoofdstuk 28 lezen we hoe David zijn zoon Salomo aanwijst als opvolger, en aan hem de bouwplannen voor de tempel overhandigt. Niet David, maar zijn zoon, zal de tempel bouwen, het huis van God.

Wat zo opvallend is aan dit verhaal is de gezamenlijke inzet van het volk, en de vreugde die mensen daarin vinden. Bij koning David is er geen spoor van teleurstelling te vinden. Er is bij hem geen wrok omdat hij de tempel niet zal bouwen. "Als ik het dan niet mag doen, zoek het dan zelf maar uit". Zo reageert David niet. Aan het begin van 1 Kronieken 29 lezen we dat David niet stil heeft gezeten, maar zich ervoor heeft ingespannen om allerlei materiaal voor de bouw van de tempel te verzamelen. Grote hoeveelheden goud, zilver, koper, ijzer, edelstenen, mozaïeksteentjes en andere kostbare gesteenten heeft hij verzameld. En daarbovenop heeft David ook zijn persoonlijke vermogen aan zilver en goud ter beschikking gesteld (1 Kr 29:3-5).

Nu denk je misschien: is dat nu niet wat overdreven, en waarom moet het zo demonstratief? Maar de bouw van de tempel gaat David aan het hart, en hij geeft royaal. Hij wil ook een voorbeeld zijn voor alle mensen die hij bijeengeroepen heeft. En hij vraagt aan hen:

Wie van u stelt zich vandaag in dienst van de Heer door een vrijwillige gave te schenken? (1 Kr 29:5).

En er wordt gegeven. In de eerste plaats door de familiehoofden, stamhoofden en leiders van het volk. Het is een megacollecte die daar verzameld wordt (1 Kr 29:6-7): als je het omrekent naar kilogrammen, dan gaat het om 170.084 kilo goud, 340.000 kilo zilver, 610.000 kilo brons en 3.400.000 kilo ijzer. Iedereen die daar aanwezig is, geeft

wat hij geven kan. En ook hier is een geen sprake van tegenzin. Want in vers 9 lezen we:

Het volk bracht zijn gaven met vreugde, want men was van ganser harte bereid een bijdrage te schenken voor de Heer. Ook koning David was zeer verheugd.

Dat is zo treffend aan dit verhaal: iedereen geeft met een blij en vrolijk hart omdat er eensgezindheid is, omdat ze alles over hebben voor de tempel die Salomo zal gaan bouwen. Natuurlijk kun je je vragen stellen of al die rijkdom, al dat goud en zilver, voor God wel zo nodig is. Maar de focus ligt in dit verhaal op de ingesteldheid. God heeft mensen lief die royaal en vrijmoedig kunnen geven. Dat benadrukt ook Paulus in de tweede Korinthebrief, wanneer het gaat om de collecte voor de arme en noodlijdende zuster gemeente in Judea en Galilea:

Wie karig zaait, zal karig oogsten; wie overvloedig zaait, zal overvloedig oogsten. Laat ieder zoveel geven als hij zelf besloten heeft, zonder tegenzin of dwang, want God heeft lief wie blijmoedig geeft (2 Kor 9:6-7).

Kun je met een blijmoedig hart geven voor God, voor mensen in nood? Die vraag mogen wij vandaag ook aan onszelf stellen. Misschien merk je bij jezelf dat die vreugde je soms ontbreekt, of dat je gedachteloos deelneemt aan de collecte. Als dat zo is, dan is het goed dat we vandaag uit Kronieken hebben gelezen. Want van David mogen we leren dat danken ten diepste gaat over teruggeven.

Het gebed van David loopt over van dank en lofprijzing. Ook in dit gebed merken we weer dat David niet zoekt naar eigen eer, maar dat het hem gaat over de grootheid en de goedheid van God. Het gebed begint zo:

Geprezen bent U, Heer, God van onze voorvader Israël, voor altijd en eeuwig. U Heer, bent groots en machtig, vol luister, roem en majesteit (1 Kron 29:10b-11a).

Prijs de Heer! Als de vreugde je ontbreekt, begin dan de dag met het prijzen van God. David begint zijn loflied met het uitbundig en vreugdevol loven van God. Hij is de schepper van de hemel en de aarde. Alles dat leeft en ademt, komt voort uit zijn hand. Zijn goedheid is groots en machtig. God is één en al licht en glorie en majesteit. Al het goud, het zilver en de edelstenen die ze verzameld hebben: het was niet het eigendom van David, of van de leiders van het volk. Heeft God die metalen niet geschapen? Behoort het niet aan hem toe?

Alles is van U afkomstig, en wat wij U schenken komt uit Uw hand (1 Kron 29:14b).

In deze woorden van David zit beweging; het heeft iets van in- en uitademen. Alles dat bestaat en leeft is eerst door God geschapen. Zoals de bloem die bloeit en later verwelkt en valt in de aarde, zo moet alles tot God terugkeren. En zo mag je dus ook naar je eigen gaven kijken: of het nu gaat om de collecte voor de kerk of de inzameling voor Potpourri voor mensen in armoede – alles dat je geeft, heeft God jou eerst in de handen gegeven. En nu gaat het van jouw hand weer terug naar God.

Geven voor God en voor de naaste leidt ook tot nederigheid. Want tegenover de grootsheid en de onmetelijke goedheid van God, stelt David de geringheid van de

mens. 'Net als onze voorouders zijn wij slechts vreemdelingen die als gasten bij U verblijven, ons bestaan op aarde is als een schaduw, zonder enige zekerheid' (1 Kron 29:15). Het gaat hier niet om valse vroomheid. Wie beseft hoe afhankelijk wij zijn van God: dat wij elke dag ons voedsel uit zijn hand verkrijgen – het water dat wij drinken, het graan dat brood wordt – als je dat beseft dan weet je dat het ons past om onze kwetsbaarheid en eigen zwakheid te herkennen.

Het gebed van David begint de sfeer te ademen van het boek Job: als een schaduw zijn onze dagen op aarde, zo broos, zo kwetsbaar (cf. Job 8:9). Het land waar wij mogen wonen is niet van ons, maar van de Heer. Hij heeft ons de aarde geschonken om haar te bewerken en te bewaren. Wij mogen er wonen als gasten, als vreemdelingen die bij God haar thuis vinden. Het besef van afhankelijkheid sluit onze verantwoordelijkheid dus niet uit, maar in. Juist in onze dankbaarheid zullen we onze verantwoordelijkheid nemen om goed te zorgen voor elkaar, onze medemensen in nood, het huis van God.

Echte dankbaarheid moet wel leiden tot nederigheid. Dat blijkt ook uit evangelie van vandaag. Op weg naar Jeruzalem, wanneer Jezus door het grensgebied tussen Samaria en Galilea trekt, zijn er in een dorp 10 mensen die lijden aan melaatsheid. Van een afstand roepen ze naar Jezus: 'Jezus, meester, ontferm U over ons' (Lc 17:13). Ontferming betekent in de Bijbel dat je meevoelt met het lijden van de ander. Medelijden is in die zin zo'n veelzeggend woord: *mede lijden*... Er is echt iets gebeurd in je hart, waardoor je gaat delen in het lijden van de ander. De pijn, de hopeloosheid in de ogen van je medemens brengt je in beweging: om te helpen, het verlangen om het lijden van de ander te verlichten. Maar Jezus doet veel meer dan dat. Hij neemt al hun ellende op zich. Hij spreekt één woord en zij genezen. Bevrijd van hun beperkingen, de sociale isolatie, kunnen ze hun wegen gaan als vrije mensen.

Lucas schrijft dat bij slechts één van hen sprake is van een innerlijke verandering. Onder de 10 is er één man die een andere weg in slaat. Hij zit aan de voeten van Jezus, en hij dankt en looft God. Heel zijn gebedshouding ademt nederigheid. En zo eindigt ook het verhaal in 1 Kronieken 29. Want in vers 20 lezen we:

Heel de gemeenschap loofde de Heer, de God van hun voorouders, en knielde neer en boog diep voorover voor de Heer en voor de koning.

Ze danken God vol overgave en blijdschap. Dat voorbeeld mogen ook wij volgen. Blijf God dus loven, laat je raken door zijn goedheid en leef uit dankbaarheid om wat Hij ons elke dag in zijn goedheid schenkt. En geef dan terug wat Hem toebehoort. Prijs de Heer, die ons het leven heeft gegeven. Prijs Hem elke dag!

Amen.